

Gore srca

Errico Malatesta

1897.

Pod izgovorom atentata¹², nagovješćuju nam nove progone. I to atentata koji sigurno nismo priželjkivali, jer smo, kako se moglo predvidjeti, jedini koje je on ozbiljno oštetio. O samome atentatu nemamo što reći. Mi želimo mir i ljubav među ljudima, pa se stoga, uz svoje neprestane žrtve, borimo za izgradnju društva u kojemu neće biti razloga za mržnju među ljudima i svatko će u drugome prepoznavati svojega brata.

Onima kojima siju mržnju zbog obrane svojih golemih povlastica, onima koji izlažu radništvo užasnim mukama gladi, onima koji u srca jadnika usađuju gorčinu i očaj, onima koji na svaku pritužbu, na svaki oblik borbe za emancipaciju potlačenih klasa reagiraju policijskim nasiljem, zatvorom, kućnim pritvorom,³ isusovačkim metodama oduzimanja posla ili kruha za obitelj onima koje policija ima na oku, ako već ne streljanjem, vješanjem i mučenjem – njima pripisujemo svu odgovornost za krvava dijela koja izobličuju ovo tobože civilizirano društvo.

Nastavljamo nepokolebljivo s borbom za dobro, ma što god se dogodilo.

Puni nade apeliramo na sve drugove da znaju izdržati udarce neprijatelja i, svježom predanošću i požrtvovnošću, osnažiti nove podvige naše partije.

Taktika koju nam nameću trenutačne okolnosti jest sljedeća: budući da ne možemo osvojiti više slobode, koristimo se onom koju nam zakon zasad dopušta, ali koristimo se njome do njezinih krajnjih granica. Ako branitelji zakona budu, kao što oni to često čine, kršili zakone u našem slučaju, okoristit ćemo se antilegalističkom propagandom koja će spontano proizići nakon svake arbitrarne zloupotrebe moći.

Htjeli bi nam oduzeti pravo na propagandu? Afirmirajmo uvijek, glasno, javno i neprestano svoja načela. Sude nam? Iskoristimo suđenja kao priliku za još veću i bučniju propagandu.

Ukinuli bi nam pravo na okupljanje? Tretiraju nas kao udružene zbog zlodjela? Udružujmo se sve više, javno, vidljivo. Zauzmimo gdje možemo javne prostore, objavimo u novinama programe i adrese svojih grupa, kružoka i federacija. Javnost će se u konačnici pitati tko su ti novi i čudni zlotvori, koji, umjesto da traže okrilje mraka, izlaze na svjetlost dana, i koji rado pate zbog cilja koji iskreno propovijedaju – i tako će svaki čovjek dobra srca osjetiti da je u dubini duše i on pomalo zlotvor.

Žele nam oduzeti pravo da se obraćamo javnosti? Neka svi oni među nama koji znaju reći pokoju riječ iskoriste svaku priliku da se čuje naš glas, a ondje gdje prilike nedostaju, neka se potrude stvoriti ih.

¹ Početkom 1897. Malatesta se vraća u Italiju te odlučuje boraviti u Anconi, u regiji Marche. Ancona je u devetnaestom stoljeću bio grad s tradicijom ustanaka i radničkoga organiziranja: 1874. dogodio se pokušaj ustanka koji je organizirala Talijanska federacija – talijanski ogranak Internazionale; 1883. javlja se markeška (od Marche, ime regije) revolucionarna socijalistička federacija (*Federazione socialista rivoluzionaria marchigiana*); u ožujku 1885., ankonska anarhistička grupa pridružuje se u Forliu novooživljenome talijanskom ogranku Internazionale, te čak preuzima uredništvo njezina glasila, *Il Paria*. Većina ankonskih anarhista je do oko 1896. pripadala individualističkoj tendenciji i vodila se načelom propagande djelima: između 1891. i 1896., dogodili su se napadi bombama u Jesiju, Tolentinu, Pesaru i Senigalliji; 1894. dogodile su se manifestacije solidarnosti s pobunama na Siciliji i Lunigiani, iste i iduće godine postavljene su eksplozivne naprave u vojarni karabinjera, biskupskom dvoru, udruženju plemića Casino dorico te u sjedištu francuskoga konzulata. U svibnju 1894., prefektura je procijenila da u Anconi ima oko 300 aktivnih anarhista. 29. kolovoza 1896., policija je provalila u sjedište individualističke grupe La Nuova concordia, uhapsila mnoge njezine članove i zabranila njihov časopis *La Lotta Umana*. Smatra se da je nakon toga događaja socijalistička anarhistička tendencija postala dominantna u Anconi. U trenutku Malatestina dolaska u grad, ondje već postoje sposobni pojedinci, grupe i časopisi socijalističke anarhističke tendencije: Cesare Agostinelli, Adelmo Smorti, Rodolfo Felicioli i drugi, grupa Studi sociali, časopis *La Campana*.

² Pokušaj atentata na kralja Umberta I od Savoje koji je izveo anarhist Pietro Acciarito u Rimu 22. travnja 1897.

³ Kućni pritvor je u Italiji uveden 1863. godine zakonom Pica (La Legge Pica), a prije toga je postojao i u zakonima Kraljevine dviju Sicilija i Kraljevini Sardiniji. Zakon Pica donesen je prvenstveno radi kontrole političkih osuđenika.

Žele nas izolirati i oduzeti nam svako sredstvo približavanja ljudima? Živimo u bliskim odnosima s masama radništva, uđimo u njihova udruženja, sudjelujmo u njihovim borbama i u njihovim bolima, posvetimo se potpuno njihovu dobru, njihovim nedaćama i žrtvama.

Mnogi ćemo završiti u kućnom pritvoru? Okoristimo se prilikom što ćemo se naći u kontaktu s onim jadnim nesvjesnim žrtvama kakve su obični kućni zatvorenici, kako bismo se međusobno razumjeli i pripremili za neko plodnije djelovanje, a istovremeno kako bismo proširili dobru vijest među nesretnicima, koji do sad od društva nisu okusili ništa osim jada i bijede. Neki će biti primorani skloniti se u inozemstvu? Gdje god išli, neka stvore žarišta propagande i agitacije te neka nabave sredstva za održanje pokreta u Italiji. Drugi će pak završiti u zatvoru? Neka idu sa sviješću da su obavili svoju dužnost i sa sigurnošću da će njihovo mjesto zauzeti novi militanti.

Ako smo brojni i svi ispunjavamo svoju dužnost, progoni će biti nemoćni u zaustavljanju našega hoda.

Koliko god bio velik reakcionarni bijes naših tlačitelja, oni mogu zatvoriti, deportirati ili prisiliti na egzil samo manji dio nas.

One koji preostaju čeka dužnost da vlastima poruče da ideje ne nestaju i ne opovrgavaju se djelima krvnika.

Uvijek naprijed, za sveti cilj iskupljenja čovječanstva!

Malatesta u Anconi djeluje u tajnosti, pod pseudonimom Giuseppe Rinaldi. U ožujku 1897. osniva časopis *L'Agitazione* koji nosi podnaslov „periodico socialista-anarchico”. *L'Agitazione* će biti tiskan u sedam tisuća primjeraka po broju, a prva će serija biti distribuirana četrnaest mjeseci, mahom u centralnoj Italiji. U tom će trenutku to biti najdugovječniji anarhistički časopis u Italiji. *Agitiamoci per il Socialismo Anarchico* jedan je od četiri jedinstvena broja (uz *L'Agitatore socialista anarchico* od 25. travnja 1897., *Agitatevi per il socialismo anarchico* od 8. svibnja 1897. i *Agitazione del socialismo anarchico* od 20. siječnja 1898.) koji su tiskani posebno zbog progona kojima je tih tjedana bilo izloženo uredništvo, a za koje nije bilo potrebno navesti odgovornu osobu.

U srpnju 1894., kao reakcija na pokret faša na Siciliji, na pobune u Lunigiani, na pokušaj atentata anarhista Paola Lege na premijera Francesca Crispija te na ubojstvo francuskoga predsjednika Sadija Carnota koje je izveo talijanski anarhist Sante Caserio (vidi fusnotu 10), parlament je izglasao tri represivna zakona, poznata kao Anti-anarhistički zakoni (*Leggi antianarchiche*). Prema članku 316 zakona od 19. srpnja 1894., osobe koje se sumnjiči da predstavljaju prijetnju javnoj sigurnosti ili koje su osuđene zbog posjedovanja eksplozivnih tvari mogle su biti osuđene na jednu do pet godina kućnoga pritvora.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Errico Malatesta
Gore srca
1897.

Agitiamoci per il Socialismo Anarchico (Ancona), jedinstven broj u zamjenu za br. 8 časopisa
Agitazione (1. svibnja 1897.)
Prevela i uredila: Mia Gonan. Preuzeto iz: Errico Malatesta, *Ni demokrati ni diktatori*. Odabrani
spisi 1884.- 1930. DAF, Zagreb 2022.

anarhisticka-biblioteka.net